

EXAKTA

Varex IIa

24x36mm

1961

Nyheter

Ljusschakttillsats

Ljusschaktet öppnas genom att trycka på knappen (16), det stängs genom att trycka bakåt på ljusschaktets främre vägg tills det fastnar i knäppläget.

Den upp- och nedfällbara inställningsluppen fälls automatiskt upp i inställningsläge, när man öppnar ljusschaktet. Om man trycker på metallfattningen fälls luppen ned, så att den låses fast i viloläget vid bakre väggen av ljusschaktet. Man fäller åter upp luppen i inställningsläget genom att i snabb följd stänga och öppna ljusschaktet. Ljusschakttillsatsen tas ut och sätts in så, som beskrivs på sida 7 i kamera-bruksanvisningen.

Den nya ljusschakttillsatsen medför inga förändringar vid fotograferingen, men den kan inte längre användas som ramsökare. Men vid all fotografering, där man skulle ha användning för ramsökaren, rekommenderas nu den mycket mångsidigare och helt parallaxfria prismatillsatsen.

Mattskiveluppen i ljusschakttillsatsen är utbytbar. Innan man tar ut den fäller man först ned den fällbara inställningsluppen i det öppna ljusschaktet som redan beskrivits och stänger ljusschaktet.

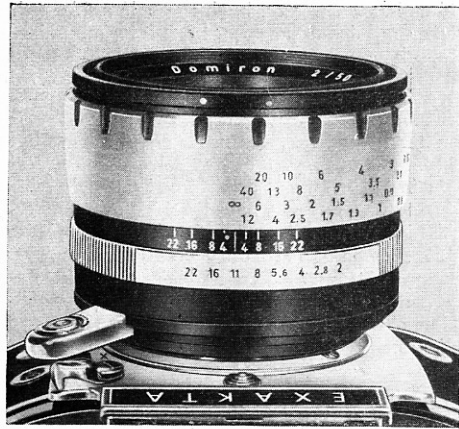
Man fattar om mattskiveluppens långsidor och lyfter upp den ur insatsen. I stället för mattskivelupp kan man använda mätluppen.

Den som har synfel har lättare att ställa in med mätluppen, som bygger på snittbildaavstånds-mätarens princip. Även under ogynnsamma belysningsförhållanden är den till god hjälp. Vid rätt inställning måste delbilderna i det runda mätfältet stå exakt under resp. vid sidan av varandra. Vid inställningen kan man inte använda mindre bländare än 5,6. Även alla andra speciallupper, som används för extrem närbilds- och mikrofotografering i EXAKTA Varex-kamerans prismatillsats eller objektiv-lupptillsats, passar i den nya ljusschakttillsatsen.

Nya objektiv

Meyer 2/50 med helautomatisk tryckbländare

Skärpan ställs in genom att vrida på den breda blanka avstånds-inställningsringen. Efter den vanliga mattskiveinställningen kan man avläsa fotograferingsavståndet vid objektivets röda markeringstreck.

När man använder infrarödfilm sker inställningen först på mattskivan. Sedan vrider man avståndsvärdet (oändlighetstecken, meter- eller fot-siffran) vidare åt vänster från det röda markeringsstrecket till den röda punkten (infraröd punkten). Tack vare denna korrigering faller den av de osynliga infra-

röda strålarna alstrade bilden i kamerans filmplan, så att negativet blir skarpt. Infrarödbilden ligger ju annars på ett något större avstånd från objektivet än den bild, som de synliga strålarna ger.

Bländarmekanismen inställs antingen på helautomatisk tryck- eller på normalbländare: den röda punkten på kopplingsringen (längst fram) uppåt = tryckbländare, den vita punkten uppåt = normalbländare, varvid objektivöppningen ställs in genom att vrida på bländarinställningsringen närmast kamerakroppen. Bländaren stannar då på det inställda värdet; detta erfordras vid långa exponeringstider. Bländarinställningen har knäpp-låsning i alla lägen, även för ej ingraverade mellanvärden mellan två tal. Det önskade värdet måste stå mitt emot det röda markeringsstrecket.

När man använder den helautomatiska tryckbländaren (den röda punkten uppåt på kopplingsringen) förblir bländaren helt öppen, så att man kan ställa in skarpt och studera reflexbilden. Först genom avtryckningen ställs bländaren in på den i förväg valda mindre öppningen (= arbetsbländaren). Arbetsbländaren, som skall användas vid fotograferingen, ställs in på bländarinställningsringen. Trycket på utlösaren sluter först bländaren

till den i förväg valda öppningen och utlöser sedan kameraslutaren.

När man släpper utlösaren öppnar sig bländaren åter helt automatiskt till full öppning. Man får naturligtvis inte släppa utlösaren förrän slutaren stängts, vilket bör observeras särskilt vid längre ögonblickstider. För fotografering på tid med långa exponeringstider är det enklast att ställa in objektivet på normalbländare (den vita punkten uppåt på kopplingsringen), som redan beskrivits. - Man kan även skruva in en trådlösare i utlösarknappen.

Om bländare redan är inställd för den automatiska manövreringen kan man ändå kontrollera skärpedjupet utan att trycka av kameraslutaren; man trycker endast in utlösaren så långt, att bländaren minskas till det i förväg valda värdet.

Jena T 2,8/50 och Jena Pancolar 2/50 med helautomatisk springbländare

Skärpan ställs in genom att vrida på den främre ringen (avståndsställningsringen). Efter den vanliga mattskiveinställningen står fotograferingsavståndet vid den röda markeringen på objektivet.

När man använder infrarödfilm sker inställningen först på mattskivan. Sedan vrider man avståndsvärdet (oändlighetstecken, meter- eller fot-siffran) vidare åt höger från den röda markeringen till den röda punkten (infraröd punkten). Tack vare denna korrigering faller den av de osynliga strålarna alstrade bilden i kamerans filmplan, så att

negativet blir skarpt. Infrarödbilden ligger ju annars på ett något större avstånd från objektivet än den bild, som de synliga strålarna ger.

Bländarmekanismen inställs antingen på helautomatisk springbländare eller på normalbländare: När man använder den helautomatiska springbländaren måste utlösningssknappen med den omgivande fattningen stå ut ungefär en centimeter utanför den svarta kåpan. I nödfall kan man trycka lätt på fattningen med utlösningssknappen i riktning mot kameran och samtidigt vrida åt höger (kameran sedd framifrån). Då fjädrar fattning och utlösningssknapp i automatikläget. Automaten kopplas däremot ur, när man trycker utlösningssknappen och dess fattning in mot kameran och vrider åt vänster (kameran sedd framifrån). Om alltså utlösningssknapp och fattning tryckts in i utlösningsskåpan och arreterats, kan man bländare av på vanligt sätt genom att vrida på bländarinställningsringen (närmast kamerakroppen).

Bländaren stannar då på det inställda värdet; erfordras vid långa exponeringstider. Bländarinställningen har knäpplåsning i alla lägen, även för ej ingraverade mellanvärden mellan två tal. Det önskade värdet måste stå mitt emot den röda markeringen.

Det är viktigt, att kamerans utlösningssknapp trycks in tillräckligt långt. Den erforderliga längden ställs in med en skruvmejsel på en ställskruv under obejktivutlösaren.

När man använder den helautomatiska springbländaren förblir bländaren helt öppen, så att man kan ställa in skärpan och betrakta reflexbilden. Bländaren minskas först genom avtryckningen till den i förväg valda bländaröppningen (= arbetsbländaren), som skall användas vid fotograferingen. Arbetsbländaren ställs in på bländarinställningsringen. Tryckningen på objektivutlösaren minskar först bländaren till den i förväg valda öppningen, och först därefter sker exponeringen. När man släpper objektivutlösaren återgår bländaren helt automatiskt till full öppning. Men naturligtvis får man inte släppa objektivutlösaren förrän slutaren åter har stängts. Detta bör observeras särskilt vid längre ögonblickstider. För fotografering på tid med långa exponeringstider är det enklast att ställa in objektivet på normalbländare, så som redan beskrivits. – Man kan även skruva in en trådutlösare i objektivets avtryckningsknapp.

Om bländaren redan är inställd för den automatiska manövreringen, kan man ändå kontrollera

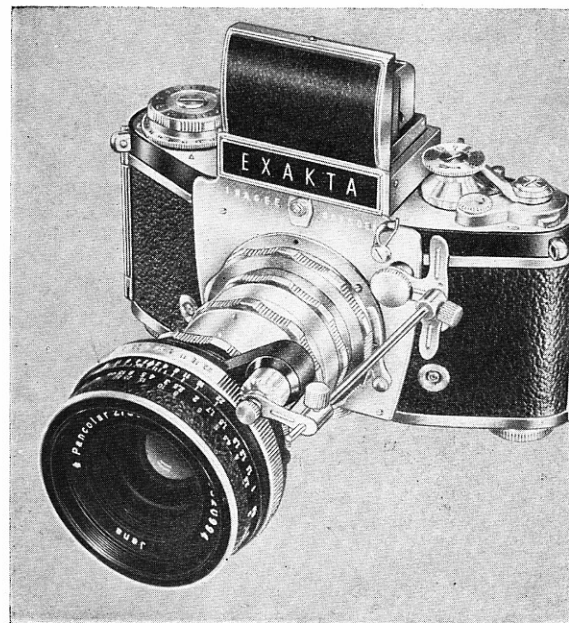
skärpedjupet utan att trycka av kameraslutaren; man trycker endast in objektivutlösaren så långt, att bländaren minskas till det i förväg valda värdet.

Utlösarbrygga

Genom att sätta fast en utlösarbrygga mellan objektiv och kamera kan man utnyttja de moderna objektivens helautomatiska tryck- eller springbländare även när man använder bajonettringar och tuber eller den korta bälgtillsatsen för närbildsfotografering. Det tidigare levererade utförandet av utlösarbryggan kunde endast användas för Jena-objektiven med halvautomatisk springbländare.

Utlösarbryggan i det nya utförandet med fingergrepp lämpar sig lika bra för den helautomatiska tryck- eller springbländaren som för de nämnda tidigare objektivkonstruktionerna.

Använder man endast dubbelbajonettringen för att förlänga utdraget, räcker det att skruva in utlösarbryggans lilla inskruvningsknapp i kamerans utlösare. Trycket på objektivutlösaren överföres då till kameran.

Vid alla utdragsförlängningar på mer än 5 mm använder man hela utlösarbryggan (upp till 60 mm utdragsförlängning med den korta, vid större utdragsförlängning ända till 125 mm den långa kopplingsstången).

Fingregrepp och anslutningsdel sätts på kopplingsstången. Fingregreppet skruvas stadigt fast i ändan av stången. Man sätter fast fingregreppet på kamerans avtryckningsknapp med den stora inskruvningsknappen. Med den lilla inskruvningsknappen fästes anslutningsdelen i objektivutlösaren och skruvas sedan fast i kopplingsstången.

Man skall nu ha god anliggning utan spelrum, dels mellan fingregreppet och den stora inskruvningsknappens huvud, dels mellan förbindningsdelen och objektivutlösaren. När man trycker på fingregreppet måste först bländaren slutas till den i förväg inställda öppningen och först därefter vid ytterligare intryckning skall slutaren utlösas.

Kopplingsstången skall alltid vara parallell med optiska axeln. Kamerans avtryckningsknapp och objektivutlösaren måste därför ligga exakt mitt över varandra. För att man skall kunna vrida objektivet har den bakre bajonettingen (närmast kameran) försetts med en klämring. Man vrider

den bakre bajonettingens gripling åt vänster (kameran sedd framifrån), rättar till utdragsförlängning och objektiv efter behag, vrider griplingen åt höger och låser därmed fast utdragsförlängningen med objektivet.

Korta bälgtillsatsen för närbilder

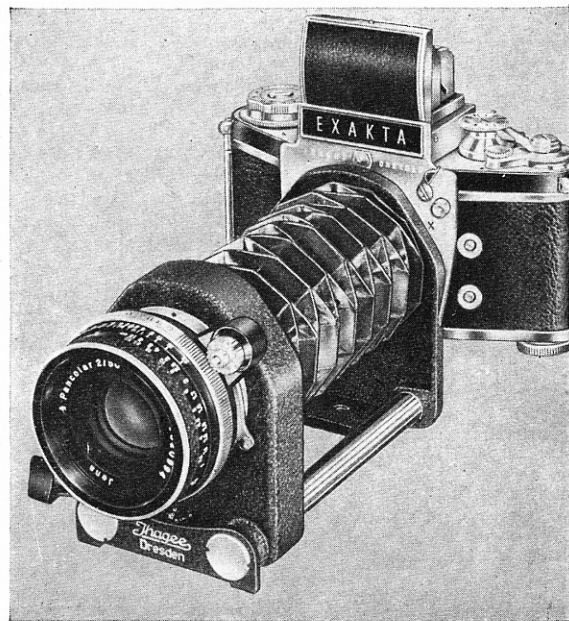
Sätt fast kameran i kamerahållaren och objektivet i objektivhållaren (mitt emot de röda punkterna). Lossa låsskruven på objektivhållaren och ställ in önskad utdragsförlängning mellan 35 och 125 mm: objektivhållaren dras framåt och låses fast med låsskruven. Avståndet mellan varje delstreck på den högra styrrstången är 10 mm. Man låser alltid av utdragsförlängningen framför utbuktningen på objektivhållaren. Vid transport och förvaring av den korta bälgtillsatsen skjuter man alltid ihop kamera- och objektivhållare så att bälgen skyddas (objektivhållaren fastlåses!).

Vid fotografering på fri hand kan man bekvämt hålla hela apparaten både på hög- och lågkant. Vid närbildsfotografering på stativ och stadig kulle med den korta bälgtillsatsen kan fastsättningen göras både i kamerans och i objektivhållarens

stativgänga ($\frac{1}{4}$ " s. k. engelsk gänga). Till stativ och kulle med $\frac{3}{8}$ " gänga måste man använda ett mellanstycke. Det blir tyngdpunkten hos hela utrustningen som bestämmer, om man skall använda gängen på kameran eller objektivhållaren. Gängen på objektivhållaren behövs i första hand, när man använder tunga objektiv med lång brännvidd. Man kan även använda den korta bälgtillsatsen för närbilder på reproduktionsstativet 61, varvid kameran sätts fast i sin egen stativgänga.

För att kunna använda objektivets helautomatiska tryck- eller springbländare rekommenderas den nya utlösarbryggan (med fingregrepp) med den långa kopplingsstången mellan kamera- och objektivutlösare.

Vid fotografering på fri hand med den i förväg på en viss avbildningsskala inställda apparaten sker inställningen av skärpan genom att röra hela utrustningen framåt och bakåt. Samma inställningsmetod kan också användas med det nya reprostativet 61 genom att vrida på en ratt. Använder man däremot stativ får man försöka ställa in genom att flytta objektivhållaren framåt och bakåt. Men denna förflyttning ändrar även fotograferingsavståndet (och avbildningsskalan), vilket i hög grad försvårar inställningen.

Med normalobjektivet med 50 mm brännvidd kan man fotografera i vilken avbildningsskala som helst mellan 0,7 (= utdragsförlängning 35 mm) och 2,5 (= utdragsförlängning 125 mm), varvid föremål med dimensioner från 34x51 mm till 10x14 mm avbildas, så att de fyller ut hela filmformatet. Med den korta bälgtillsatsen och specialobjektivet Jena T 2,8/50 med försänkt fattning kan man även fotografera större föremål, så att de fyller ut filmformatet. Och då kan man ställa in på alla avstånd ända till oändligt. För detta objektiv måste man räkna med, att utdraget blir 35 mm kortare än som anges; utdragsförlängningen blir alltså från 0 till 90 mm.

Den korta bälgtillsatsen lämpar sig ej för special-

objektiv med 35 mm brännvidd och därunder. Däremot kan man använda långbrännviddiga objektiv i den korta bälgtillsatsen, om de inte blir olämpliga genom att vara för tunga.

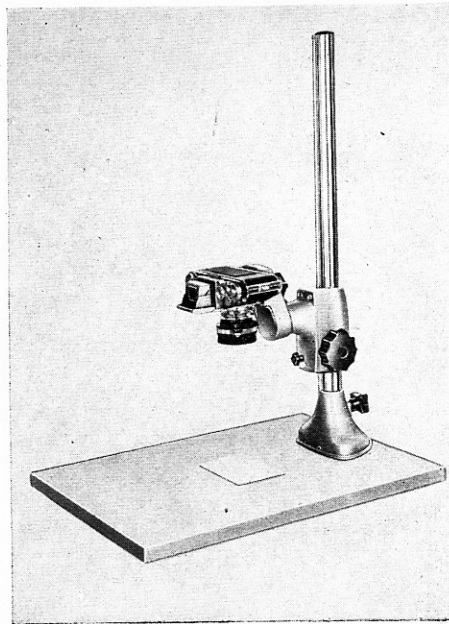
Även de båda EXA-modellerna kan användas i förening med den korta bälgtillsatsen (EXA I visserligen med den kända inskränkningen att vignettera utmed bildens långsidor). I bruksanvisningen till EXAKTA Varex, i särtrycket "Närbildsfotografering, mikrofotografering" samt i tabeller för närbildsfotografering finns det utförliga uppgifter om närbildsfotograferingen och om de erforderliga förlängningarna av exponeringstiden, när man använder utdragsförlängningar.

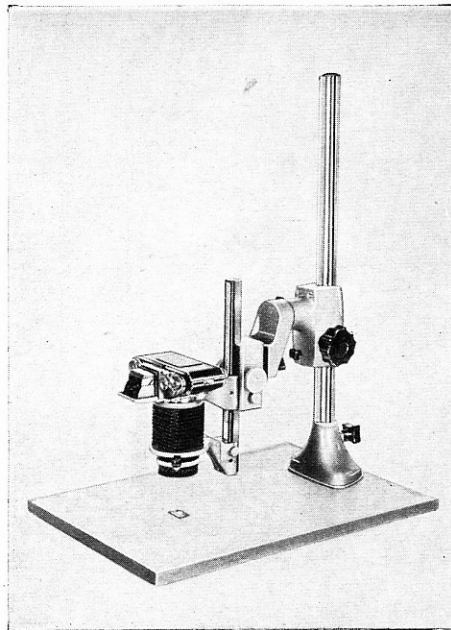
Reprostativ 61

Reprostativ 61 består av bottenplatta och en lodrät pelare med egen höj- och sänkbar inställningsanordning (hållarhuvud). Man kan sätta fast kameran direkt i detta hållarhuvud och som utdragsförlängning använda bajonettringar och tuber eller den korta bälgtillsatsen. Men man kan även använda reprostativet och den stora bälgtillsatsen, som då inte fordrar några som helst förändringar.

Reprostativets metallpelare skjuts ned i pelarfoten och låses fast där med en låsskruv. Pelarfoten är fastskruvad i bottenplattan. Pelaren kan vridas, om man lossar något på dess låsskruv. På det sättet kan man därför vrida hela fotograferingsutrustningen 180° utanför en bordskant, om man vill fotografera större föremål på större avstånd (t. ex. bilder som läggs på golvet). Man placerar därvid en tyngd, t. ex. tunga böcker, på bottenbrädet.

Reprostativ 61: lodrät fotograferingsriktning, utdragsförlängning genom bajonettring och tuber

Hållarhuvudet kan snabbt och bekvämt ställas in på önskad höjd med den stora svarta ratten och låsas fast med den lilla låsskruven (nedtill på hållarhuvudet). Om man lossar på den stora låsskruven (mitt emot ratten), kan man vrida på hållarhuvudets framdel. Genom att dra till skruven kan denna vridbara framdel ställas in i vilket läge som helst.

I framdelen sätter man fast kameran, som då förses med bajonettring och tub (tuber) eller den korta bälgtillsatsen. En annan möjlighet är att skruva fast den stora bälgtillsatsen, som då utrustas med kamera och objektiv, i hållarhuvudets framdel. För fastsättningen används en av de två medföljande fastsättningsskruvarna (en med tysk gänga $= \frac{3}{8}$ " och en med engelsk gänga $= \frac{1}{4}$ ").

Man riktar hållarhuvudets framdel nedåt eller uppåt, så att det långa spåret står lodrätt. Kameran eller den stora bälgtillsatsens inställningssläde skruvas fast framtill med den fastsättningsskruv som passar och som skjuts igenom den avlånga

Reprostativ 61: lodrät fotograferingsriktning, utdragsförlängning genom bälgtillsats för närbilder

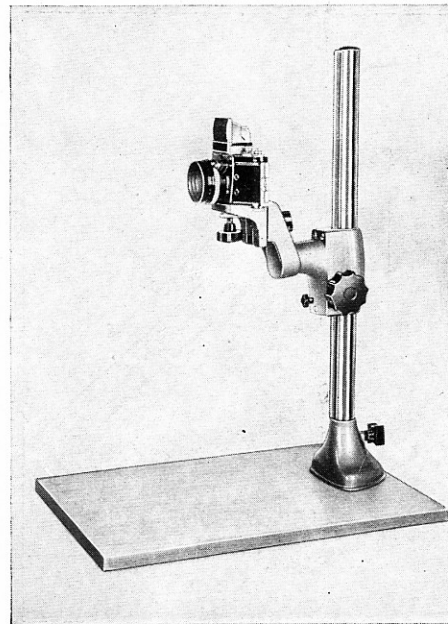
öppningen. Fastsättningsskruvens klämskiva måste först ligga an emot det svarta skruvhuvudet och skall till slut skruvas stadigt mot fotograferingsutrustningen.

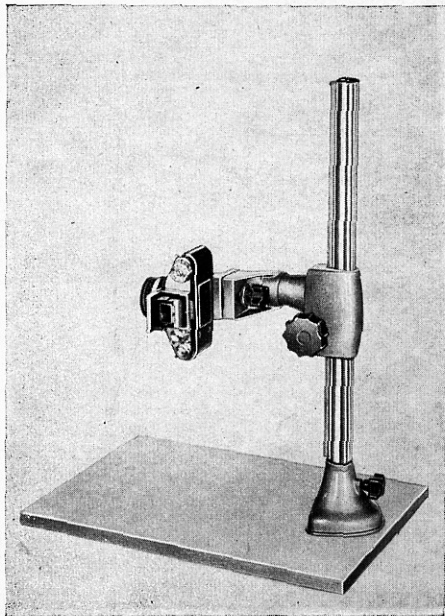
Den önskade avbildningsskalan ställs in genom att välja lämplig utdragsförlängning (bajonettringar och tuber eller bälgtillsats). Skärpan ställs in genom att höja och sänka hållarhuvudet.

Naturligtvis kan man även ställa in skärpan med inställningsslädens kuggdrev, om man bara håller det rätta avståndet till bottenplattan med hjälp av hållarhuvudet. Bottenplattan lämpar sig för format upp till A 4 (21x29,7 cm).

Reprostativ 61 kan även användas som bordsstativ för vågrät fotografering. Man skruvar då först fast det lilla vinkelstycket med den andra fastsättningsskruven i hållarhuvudets vridbara framdel, så att vinkelns svarta anliggningsyta blir vågrät och riktad uppåt. Sätt sedan kameran eller den stora bälgtillsatsen på vinkelstycket.

Reprostativ 61: vågrät fotograferingsriktning, liggande format

skjut in fastsättningsskruven genom den avlånga öppningen i vinkeln och dra till skruven. Man kan ändra apparatens riktning både genom att vrida på hållarhuvudets frامdel och på pelaren.

Vid mikrofotografering med reprostativ 61 används lodrät utrustning. Hållarhuvudet kan ställas in exakt efter mikroskopets höjd. Vid avbrott i det fotografiska arbetet lyfter man upp hållarhuvudet något med ratten, lossar på låsskruven i pelarfoten och vrider apparaten åt sidan. När man skall fotografera på nytt, vrider man apparaten tillbaka, sänker hållarhuvudet något med ratten, så att ljusskyddsmanschetten och ljusavskärningshylsan griper in i varandra utan att beröra varandra, varpå man låser till låsskruven i pelarfoten. Närmare anvisningar kan erhållas i den utförliga bruksanvisningen "Ihagee Universaltillsats".

Reprostativ 61:
vågrät fotograferingsriktning, stående format

D R E S D E N A 1 6

